

Lektion för personer över 60

Steg-för-steg-**handledning** för dig som undervisar

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

EN LEKTION SÄRSKILT FÖR PERSONER ÖVER 60	3
LÄRANDEMÅL FÖR PERSONER ÖVER 60	4
OM LEKTIONEN	5
LEKTIONENS STRUKTUR OCH LÄNGD	5
FÖRBEREDELSE	5
MATERIAL OCH LÄNKAR.....	8
BAKGRUNDSINFORMATION FÖR LÄRARE	8
LEKTIONEN STEG FÖR STEG	8
INLEDNING HÖGST 5 MINUTER.....	9
DEL 1 – EU OCH VÅRT LAND 10 MIN	9
DEL 2 – DÅ OCH NU 20 MINUTER.....	13
DEL 3 – VÅRT LANDS INFLYTANDE I EU 20 MIN.	15
LEKTIONEN AVSLUTAS MINST 5 MINUTER.....	17

En lektion särskilt för personer över 60

Denna handledning ingår i ett medborgarutbildningspaket om Europeiska unionens råd/Europeiska rådet. För att se till att det finns en lektion som lämpar sig för varje utbildningsnivå inom EU finns det sex lektionskategorier.

Den handledning du nu läser innehåller en lektionsplan som har tagits fram särskilt för personer över 60. Lektionen ska inte användas individuellt, utan som en gruppaktivitet. Till exempel i samband med ett program för livslångt lärande vid ett gemenskapscentrum eller ett program för äldre vid ett universitet.

Om denna lektion inte lämpar sig för din grupp eller om du även undervisar andra grupper på andra utbildningsnivåer, kan du ta en titt på de andra lektionerna i medborgarutbildningspaketet som är särskilt avsedda för

- elever i primärutbildning (låg- och mellanstadium) (±9–12 år)
- studerande med praktisk studieinriktning inom sekundärutbildning (högstadiе- och gymnasium) (±12–19 år)
- studerande med teoretisk studieinriktning inom sekundärutbildning (högstadiе- och gymnasieutbildning)(±12–19 år)
- studerande med praktisk studieinriktning inom tertiär utbildning (±17–25 år)
- studerande med teoretisk studieinriktning inom tertiär utbildning (±17–25 år)

Alla lektionsplaner som ingår i medborgarutbildningspaketet hittar du på <https://consilium.europa.eu/education>, samt även annat utbildningsmaterial om du skulle vilja ägna mer tid åt undervisning om EU.

OBS! Börja alltid med denna lektion först, eftersom den ger en introduktion om EU på ett sätt som passar målgruppen.

Den här lektionen tillgodoser utbildningsbehoven hos personer över 60 som Maria.

Maria (67) har arbetat på hotell och restauranger under större delen av livet och gick i pension för några år sedan. Hon var gift men fick aldrig några barn. Sedan hennes man avled har hon försökt hitta nya människor att träffa och vill ta sig tid att lära sig nya saker.

Hennes idealiska lektion handlar om något som hon kan relatera till. Hon tycker att ny information och ändrade perspektiv är intressanta, så länge det inte är för mycket på en gång. Hon behöver tid för att tänka och bearbeta ny kunskap.

Maria vill lära sig mer om EU så att hon kan delta i samtal om politiken. Hon vill veta vad EU gör för äldre och kommande generationer.

Huvudbudskap och lärandemål

Det paket för medborgarutbildning som Europeiska unionens råd/Europeiska rådet tillhandahåller har som mål att få genomslag genom att ge svaren på alla ”Varför? Vad? och Hur?” som uppstår kring EU och dess institutioner. Paketet har fokus på frågor som ligger nära alla åldersgruppers intressen och avser att låta medborgarna reflektera över och diskutera hur dessa påverkar deras liv. Äldre bör ha en känsla av tillhörighet när de pratar om EU.

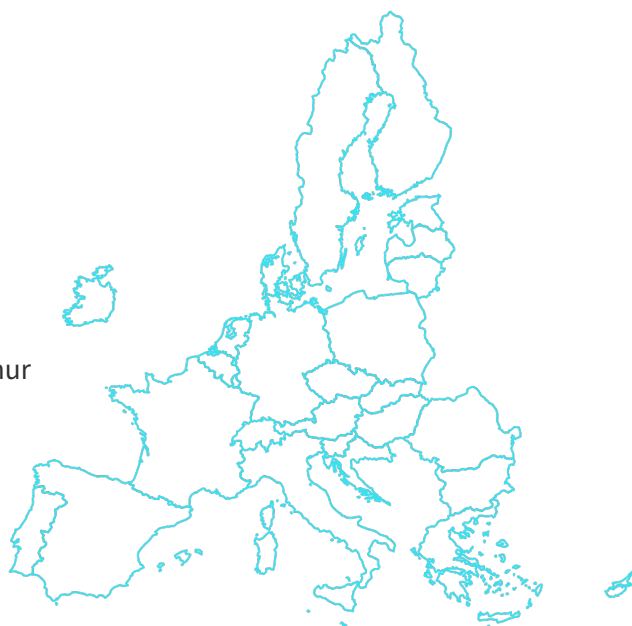
Många EU-medborgare tar EU och det europeiska samarbetet för givet. Paketet ger dem inblick i varför de 27 EU-länderna väljer att samarbeta. Detta kan tyckas vara en enkel fråga, men den är viktig om man verkligen vill förstå varför vissa frågor inte kan hanteras på nationell nivå och varför det är viktigt att hitta lösningar som fungerar för alla européer. Detta är målet för rådets arbete. Medlemsländerna förhandlar tills de hittar en lösning som fungerar för alla. Solidaritet är avgörande.

De viktigaste budskapen i det paket för medborgarutbildning som tillhandahålls av Europeiska unionens råd/Europeiska rådet är följande:

- Europeisk politik handlar om dig (vad? och hur?)
- De 27 EU-länderna arbetar tillsammans för det gemensamma bästa (varför?)

Lärandemål för personer över 60

- Under denna lektion kommer deltagarna att få en tydlig bild av hur deras land och EU är sammankopplade.
- Under denna lektion kommer deltagarna att erinra sig om, diskutera och jämföra förändringar mellan sina egna liv och livet för senare generationer i EU.
- Efter lektionen kommer deltagarna att kunna förklara vad EU gör för deras vardag.
- Efter lektionen kommer deltagarna att förstå hur deras eget land påverkar EU:s dagordning.

Om lektionen

Lektionens struktur och längd

Lektionen är uppdelad i tre delar och bör kunna genomföras på 50–60 minuter, beroende på hur lång tid du har till ditt förfogande. Nedan finns ett förslag till tidsplan, följt av en stegvis beskrivning av material och metoder.

5 min	Del 1: EU och vårt land (10 min.)	Del 2: Då och nu (20 min.)	Del 3: Vårt lands inflytande i EU (20 min.)	5 min
60 minuter				

Förberedelser

Denna lektionsplan kan användas direkt av dig med hjälp av stegen nedan. Det behövs dock ordentliga förberedelser. Du kan skraddarsy lektionen efter din grupps bakgrund och utbildningsbehov. Se till att du förbereder dig med hjälp av de länkar som finns och tveka inte att ta med dina egna kunskaper eller din egen forskning.

Hur kan du förbereda dig?

Se till att du vet hur många deltagare det är och hur mycket tid ni har. Om den lektion som beskrivs i handledningen inte lämpar sig för antalet deltagare eller den lektionstid som står till förfogande, försök att hålla den så nära originalet om du ändrar något i lektionsstrukturen. Du kan använda den presentation som tillhandahålls som hjälp för att behålla den föreslagna strukturen under lektionen.

Förberedelser inför del 1: EU och vårt land

Bilderna 1–5 handlar om EU i allmänhet och tillhandahålls färdiga att användas. Bilderna 6, 7 och 8 finns där för att göra sammankopplingen med din nationella/regionala/lokala situation och du måste förbereda dem enligt riktlinjerna nedan.

Förbered bild 6: Allmän information

Hitta och lägg in följande information enligt anvisningarna:

- När gick ditt land med i EU?
(Läs mer om ditt land på https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/eu-enlargement_sv)
- Hur många ledamöter har ditt land i Europaparlamentet?
(Läs mer om ditt land på <https://www.europarl.europa.eu/meps/sv/home>)
- Vem är EU-kommissionär för ditt land? Vad är dennes politikområde?
(Läs mer om ditt land på https://commissioners.ec.europa.eu/index_sv)
- Vilka två nationella ministrar (som deltagarna sannolikt känner till) har mycket att göra med EU:s politik? (T.ex. utrikes-, klimat- eller jordbruksministern).
- Namnet på din statschef (t.ex. president) eller regeringschef (t.ex. statsminister) som deltar i EU-toppmöten (stryk "statschef/" eller "/regeringschef", beroende på vad som är lämpligt).

De två sista punkterna utgår från din nuvarande nationella politiska situation.

Förbered bild 7: EU i vår region

- Använd webbplatsen "Vad gör Europa för mig" för att hitta projekt i din region: <https://what-europe-does-for-me.europarl.europa.eu/sv/region>
- Beskriv kortfattat ett eller två EU-finansierade projekt som dina deltagare kommer att vara intresserade av. Du behöver inte gå in i detalj här; syftet är att visa deltagarna att EU alltid är involverat i någonting i närheten.

Förbered bild 8: Aktuella frågor

- Gå igenom dina nationella nyhetskällor och välj ett aktuellt ämne som rör EU. Exempel: EU-lagstiftning som har omvandlats till nationell politik, eller ett EU-toppmöte som din stats- eller regeringschef nyligen deltog i. Se till att du väljer ett ämne som inte är politiskt känsligt. Syftet är att informera, inte att väcka politisk debatt.
- Lägg in en skärmdump av en artikel med den här nyheten i platshållaren på bilden.

Förberedelser inför del 2: Då och nu

1. Kontrollera bilderna och ämnes-/uttalandebladen innan lektionen börjar, så att du får en uppfattning om de uttalanden som deltagarna kommer att diskutera.
2. Dela upp deltagarna i mindre grupper. Det finns sex ämnen/uttalanden. Om du har många deltagare kan du fördela samma ämne/uttalande till mer än en grupp. (Om du har fler än sex grupper kan du upprepa vissa ämnen.) Om du inte har så många deltagare kan du välja att använda färre än sex ämnen.
3. Skriv ut antalet ämnesblad/uttalandeblad som du behöver.

Förberedelser inför del 3: Vårt lands inflytande i Europeiska unionen

1. För denna del av lektionen kommer deltagarna att behöva elektronisk utrustning med tillgång till internet. Det kan vara en smartphone, en surfplatta eller en dator.
2. Bestäm om du vill att deltagarna ska ta med sig sina egna enheter eller om du ska tillhandahålla vissa eller alla enheter till dem. Förbered enheterna beroende på vad du har valt att göra i den här delen. Det bör finnas minst en elektronisk enhet per grupp av deltagare. Om fler finns tillgängliga kan de användas/fördelas jämnt mellan grupperna.
3. Gå till webbplatsen "EU i din vardag" som deltagarna kommer att använda: <https://www.consilium.europa.eu/sv/the-eu-in-your-daily-life/>
4. Ta del av bilderna och webbplatsen om EU:s prioriteringar för att lära dig mer: https://european-union.europa.eu/priorities-and-actions/eu-priorities_sv
5. På bild 15, lägg till sista gången som ditt land innehade EU-ordförandeskapet och nästa gång som det kommer att inneha det.

Material och länkar

- PowerPoint-presentationer
- Blad med ämnen/uttalanden

Ovanstående material finns på följande länk:

www.consilium.europa.eu/education

- Elektronisk utrustning att använda för lektionens del 3 (en smarttelefon, en surfplatta eller en dator)

Bakgrundsinformation för lärare

Mer detaljerad bakgrundsinformation om Europeiska unionens råd, Europeiska rådet och Europeiska unionen i allmänhet finns på följande webbplatser:

<https://www.consilium.europa.eu/sv/>

<https://europa.eu>

Eller kolla in publikationen

[Europa på 12 lektioner, som förklarar hur Europeiska Unionen fungerar](#)

Lektionen steg för steg

Följ dessa steg för att genomföra lektionen med din grupp. **Se till att du är väl förberedd** i enlighet med vad som sägs ovan.

Inledning **högst 5 minuter**

Om det är en grupp som du regelbundet undervisar, börja med en kort hälsning och berätta för deltagarna om dagens lektionsämne utan att gå in på för mycket detaljer.

Om det är en grupp du bara kommer att arbeta med en gång, se till att de känner sig välkomna och presentera dig själv kort (namn, organisation och varför du är här i dag). Berätta vad dagens lektion handlar om utan att gå in på för mycket detaljer.

OBS! Beroende på hur mycket tid du har till förfogande, kan du eventuellt börja med att låta alla presentera sig.

Del 1 – EU och vårt land **10 min**

Del 1 av lektionen handlar främst om att ge deltagarna den information om EU som de behöver för att se EU:s koppling till sina egna liv.

Sju bilder finns för denna del. De första fyra handlar om EU och dess institutioner i allmänhet, och de tre sista handlar specifikt om EU och ditt land. Se avsnittet om förberedelser ovan för att **se till att du har lagt in rätt information i dessa bilder**.

Syftet är att informera deltagarna så att de förbereds för del 2 och 3 av lektionen.

Presentation av bilderna

Se till att du inte överdriver den information du ger för varje bild. Nu följer en beskrivning av vad det är viktigt för deltagarna att förstå för varje bild. Du har cirka en minut på dig att presentera varje bild. Du kan också göra denna del mer interaktiv genom att fråga deltagarna vad de vet om varje ämne (bild) innan du ger dem informationen. Du kan använda de valfria frågorna nedan (under varje bild) för att göra presentationen mer interaktiv.

Att tänka på: Förklara för deltagarna om du föredrar att svara på frågor under eller efter presentationen.

Bild 2: Hitta lösningar på gränsöverskridande problem

EU är ett gemensamt projekt för ekonomiskt och politiskt samarbete mellan 27 medlemsstater.

Genom samarbete står medlemsländerna starkare. EU är en överstatlig politisk aktör, vilket innebär att beslutsfattandet i vissa frågor sker tillsammans. Medlemsländerna ansvarar för att på nationell nivå genomföra de beslut som har fattats på EU-nivå.

Bild 3: EU:s ursprung och en tidslinje

EU:s historia har gått från samarbete inom handel med stål och kol, för att se till att krig aldrig igen förs på kontinenten, till den union av värden vi känner i dag.

Valfria frågor som du kan ställa för att göra sessionen mer interaktiv:

- Vad vet ni om EU:s ursprung?
- När började den europeiska integrationen?

Bild 4: EU-institutionerna och vad de gör

Europeiska rådet: stats- och regeringscheferna, som beslutar om EU:s politiska inriktning och prioriteringar.

Europeiska kommissionen: EU:s oberoende verkställande makt. En kommissionsledamot per medlemsland. Föreslår ny EU-lagstiftning.

Europaparlamentet: ”folkets röst” i EU. Demokratisk kontroll av lagstiftningsprocessen. Delar lagstiftningsbefogenheterna med Europeiska unionens råd.

Europeiska unionens råd: ”medlemssländernas röst” i EU. En minister från varje stat på tio olika politikområden. Delar lagstiftningsbefogenheterna med Europaparlamentet.

Valfria frågor som du kan ställa för att göra sessionen mer interaktiv:

- I vilken institution sammanträder stats- och regeringscheferna?
- Vilken institution föreslår EU-lagstiftning?
- Vilken EU-institution väljs direkt av EU-medborgarna?
- Vilken EU-institution företräder medlemssländernas regeringar?

Bild 5: EU-lagstiftningen

När Europeiska rådet har fastställt prioriteringar lägger EU-kommissionen fram nya lagstiftningsförslag. Både Europaparlamentet och Europeiska unionens råd diskuterar, ändrar och röstar om den föreslagna lagstiftningen, vid behov i flera omgångar. Om lagstiftningen antas ansvarar EU-kommissionen för att se till att den efterlevs och se till att medlemssländerna genomför/ratificerar den på nationell nivå.

Valfri fråga som du kan ställa för att göra sessionen mer interaktiv:

- Vet ni hur EU-lagstiftningen antas?

Bild 6: Allmän information om vårt land i EU

Statistik och siffror som du har utarbetat.

Valfri fråga som du kan ställa för att göra sessionen mer interaktiv:

- När gick vårt land med i EU?

Bild 7: EU i vår region

Projekt i regionen som du skulle vilja lyfta fram. Naturligtvis behandlas många ämnen på internationell och nationell nivå. Men som deltagarna kan se här ligger EU också nära till. EU finansierar många regionala projekt.

(Valfri fråga som du kan ställa för att göra sessionen mer interaktiv)

- Känner ni till några EU-finansierade projekt i vår region?

Bild 8: Aktuella frågor i vårt land som rör EU

Beroende på vilken nyhetsartikel som valts under förberedelserna.

Frågor under/efter din presentation

- Se till att planera så att tiden räcker till för ytterligare frågor. Om du inte känner till svaret på en specifik fråga, säg till deltagarna att du ska ta reda på det och sedan återkomma till dem. Du kan göra detta medan de arbetar individuellt i del 3 av lektionen.
- Viktigt att notera här: vissa deltagare kanske vill inleda en politisk diskussion om Europeiska unionen eller ett visst ämne. Denna del av lektionen är inte rätta platsen för detta. Om så sker, säg till deltagarna att de har möjlighet att tala om EU:s prioriteringar i del 3 av lektionen.

Del 2 – Då och nu 20 minuter

Deltagarna ska diskutera i mindre grupper. Syftet är att minnas, utbyta erfarenheter och se hur livet var före (eller under ett tidigt skede efter) inträdet i Europeiska unionen jämfört med situationen nu. Hur är livet för deras barnbarn eller andra ungdomar som de känner annorlunda nu än när deltagarna själva var unga? Ämnena handlar om förändringar som de personligen har upplevt:

- **Fred:** Våra barnbarn lever i ett fredligare Europa än när vi var i deras ålder
- **Infrastruktur:** Infrastrukturen har förbättrats sedan vårt land gick med i EU
- **Ekonomi:** Vår ekonomi har vuxit tack vare EU-medlemskapet
- **Resor/turism:** De yngre generationerna har sett mer av Europa än vad jag har
- **Skydd av kulturarvet:** Vårt kulturarv skyddas av EU-finansiering
- **Jobba och studera utomlands:** Jag kunde arbeta och/eller studera i ett annat europeiskt land när jag var ung.

Skapa diskussionsgrupper (2 minuter)

1. Under förberedelserna bestämde du hur många grupper du behöver. Du skrev också ut det antal ämnesblad/uttalandeblad som du behöver.
2. Dela upp deltagarna i mindre grupper och låt dem sitta ner tillsammans. Du kan själv dela upp dem i grupper, men eftersom du arbetar med vuxna kan de också själva skapa grupper.
3. Ge varje grupp ett ämnes- eller uttalandesblad.

Instruktioner (1 minut)

Berätta för deltagarna att de har cirka 10–15 minuter på sig att diskutera ämnet och uttalandet. Se till att de förstår syftet med övningen: det handlar inte så mycket om att dela med sig av sina åsikter om uttalandet, utan mer om de förändringar som de har noterat mellan då och nu. *Hur är livet för deras barnbarn eller andra ungdomar som de känner annorlunda nu än när deltagarna själva var unga, i relation till dessa ämnen?*

Gruppdiskussioner (10–15 minuter)

1. Låt grupperna prata i 10–15 minuter, beroende på kvaliteten på diskussionerna. Om diskussionerna blir mindre givande efter 10 minuter, välj att hålla diskussionerna i den samlade gruppen (enligt beskrivningen nedan).
2. Under denna del av lektionen ska du själv vara aktiv. Gå runt och se till att du ingriper när en diskussion faller utanför ämnet, går in i en negativ spiral, eller om det bara är en deltagare som talar i gruppen.

Reflektion i den samlade gruppen (frivillig uppgift) eller din egen reflektion (högst 5 minuter)

1. Om du har tid, låt vissa i den samlade gruppen reflektera över den diskussion de haft i sina enskilda grupper. Vilka var de största förändringarna som de hade noterat mellan då och nu i ämnet? Se till att deltagarna är konstruktiva och positiva. Om deltagarna endast pratar om negativa förändringar, fråga om de eller någon annan även kan nämna en positiv förändring.

- Om diskussionerna var tillräckligt givande för att fortsätta i 15 minuter, avsluta denna del genom att ge en egen snabb reflektion över stora förändringar som du har hört mellan då och nu från de olika grupperna.

Del 3 – Vårt lands inflytande i EU ⌚ 20 min.

Deltagarna har nu fått en kort teoretisk hjälp på traven om sina kunskaper om EU och delat med sig av sina personliga åsikter om skillnaderna mellan då och nu. I den sista delen får deltagarna möjlighet att i korthet utforska webbplatsen ”EU i din vardag” för att ta reda på hur vissa EU-frågor direkt påverkar deras liv.

På grundval av den information de samlar in ska de få i uppgift att göra en personlig rangordning av vad EU bör fokusera på i framtiden, av tio ämnen.

Deltagarna kommer sedan att diskutera i den samlade gruppen och upptäcka om det finns likheter mellan deras rangordning och EU:s prioriteringar för 2024–2029. På detta sätt får deltagarna reda på hur EU:s prioriteringar fastställs och hur deras land deltar (politiskt) i utformningen av EU:s strategiska agenda.

Deltagarna behöver en elektronisk enhet för denna del av lektionen. Webbplats som ska användas: [EU i din vardag](#) (det finns en QR-kod på bilderna som kan användas).

Instruktioner (2 minuter)

1. Tala om för deltagarna att de nu kan få sina enheter eller sitta vid en dator.
2. Syftet med nästa aktivitet är att deltagarna själva ska se att det som är viktigt för dem eller deras land förs upp på EU:s dagordning och i dess arbete. EU fastställer inte sin egen dagordning, utan bygger i själva verket på vad medlemsländerna ser hända på hemmaplan och anser att det är viktigt att samarbeta om.
3. Hjälp deltagarna att navigera till webbplatsen "EU i din vardag". Tala om för deltagarna att de har cirka tio minuter på sig att utforska webbplatsen.

Utforska webbplatsen (8 minuter)

1. Låt deltagarna utforska webbplatsen på egen hand. Hjälp deltagare som behöver lite vägledning.
2. Klargör att denna aktivitet bara syftar till att få en inblick i vad EU gör som påverkar deras dagliga liv och att de kan använda tiden till att utforska vad som intresserar dem mest.

Att tänka på: Om du har tid över, låt deltagarna använda denna tid för att utforska mer.

Rangordna dina egna prioriteringar (3 minuter)

1. Be deltagarna att avsluta vad de håller på med och att lägga undan sina enheter. Om de vill fortsätta att utforska webbplatsen, säg till dem att du kommer att dela länken efteråt.
2. Visa bilden med de åtta ämnena från webbplatsen:

Din mat	Dina inköp	Ditt internet	Dina utomhusaktiviteter
Din hälsa	Din karriär	Dina pengar	Dina resor

Och ytterligare två ämnen:

Värden	Säkerhet
--------	----------

3. Be deltagarna att välja de tre viktigaste av dessa tio ämnen. Vilka ämnen anser de bör stå högt upp på EU:s prioriteringslista?

EU:s prioriteringar för 2024–2029 (7 minuter)

1. Använd bilderna för att förklara hur EU:s dagordning fastställs. Se till att deltagarna förstår den grundläggande tanken att den politiska agendan och strategin fastställs av ledarna för EU-27 i Europeiska rådet, som deras egen stats- eller regeringschef ingår i.
2. Visa sedan bilden med EU:s prioriteringar för 2024–2029. Fråga dina deltagare om de känner igen någon av sina egna tre huvudprioriteringar där. Låt några av dem svara kortfattat.
3. Påpeka att alla tio ämnen (och fler) hör till de tre huvudprioriteringarna:
 - Ett fritt och demokratiskt Europa: Värden, Ditt internet, Din karriär, Din hälsa, Dina inköp, osv.
 - Ett starkt och säkert Europa: Säkerhet, Dina pengar, Dina inköp, Dina resor, osv.
 - Ett blomstrande och konkurrenskraftigt Europa: Dina pengar, Din karriär, Dina utomhusaktiviteter, Din mat, osv.
4. Avsluta med budskapet att Europeiska unionen är ett gemensamt projekt för ekonomiskt och politiskt samarbete mellan 27 medlemsstater som delar samma värden och väljer att arbeta tillsammans för att stå starkare.
5. Dessutom: Att kortfattat nämna det roterande ordförandeskapet i Europeiska unionen ger deltagarna en intressant inblick. Du kan visa videon på bild 15 (1 minut 49 sekunder).
Att tänka på: I medborgarutbildningspaketet finns det också en lektion om det roterande ordförandeskapet.

Lektionen avslutas **minst 5 minuter**

1. Fråga några av deltagarna vad de har gjort under lektionen. Finns det någon som vill berätta vad de har lärt sig? Vad har ni lärt er som ni inte visste tidigare?
2. Kolla att budskapet om samarbete har gått fram genom att fråga några av deltagarna varför de 27 EU-länderna samarbetar.
3. Svara på eventuella ytterligare frågor som de har.

*Våra barnbarn lever i ett
fredligare Europa än när vi
var i deras ålder*

*Våra barnbarn lever i ett
fredligare Europa än vad
våra familjer eller våra
länder gjorde för 100 år
sedan.*

Infrastruktur

*Infrastrukturen har
förbättrats sedan vårt land
gick med i EU*

Ekonomi

*Vår ekonomi har vuxit tack
vare EU-medlemskapet*

Resor, turism

*De yngre generationerna har
sett mer av Europa
än vad jag har*

Kulturarv

*Vårt kulturarv skyddas av
EU-finansiering*

Jobba och studera

*Jag kunde arbeta och/eller
studera i ett annat
europeiskt land när jag var
ung.*